

Ангелюк І.О.¹
<https://orcid.org/0000-0002-1517-5618>
Лаврін Г.З.²
<https://orcid.org/0000-0001-6750-8421>

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Анотація. У публікації здійснюється огляд навчальної дисципліни «Інноваційні проєкти у сфері середньої освіти і фізичної культури» з позиції формування проєктної компетентності майбутніх фахівців освітньо-професійного рівня магістр середньої освіти (Фізична культура).

Annotation. The publication provides an overview of the discipline "Innovative Projects in Secondary Education and Physical Education" from the perspective of forming the project competence of future specialists of the educational and professional level magister of Secondary Education (Physical Education).

Ключові слова: інновації, проєктна діяльність, вищий навчальний заклад, професійна підготовка магістра середньої освіти (Фізична культура).

Keywords: innovation, project activity, higher education institution, professional training of a magister of Secondary Education (Physical Education).

Актуальність теми дослідження. Модернізація освітньої галузі є результатом становлення України на шляху до інноваційного розвитку. Весь освітній процес в такий час варто адаптувати до потреб здобувачів. Рушійною силою для просування інноваційних сутнісних перетворень у системі освіти є впровадження у діяльність закладів освіти. Основними, базовими компонентами підвищення якості освіти є впровадження у вищих навчальних закладах інноваційних розробок й технологій,

функціонування оффлайн та онлайн-ресурсів, кардинальне оновлення системи підготовки майбутнього компетентного вчителя для Нової української школи [11].

Базові освітні зміни окреслені Концепцією Нової української школи, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту». Основні напрями її реформування з метою створення нового сучасного освітнього середовища, передумов для інноваційної діяльності впроваджені новими Державними стандартами всіх рівнів освіти [1; 2; 8; 9; 10].

У підготовці вчителя закладів загальної середньої, передвищої та вищої освіти за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) варто акцентувати увагу на формування здатностей: розв'язувати складні завдання або проблеми у галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов; генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення; розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети; використовувати інновації у професійній діяльності; проектувати освітній процес з фізичного виховання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій [12].

Вище перелічені професійні компетентності успішно формуватимуться в процесі вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інноваційні проекти у сфері середньої освіти і фізичної культури», яка складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра з фізичного виховання 014.11. Середня освіта (Фізична культура) [12].

Метою публікації є огляд навчальної дисципліни «Інноваційні проекти у сфері середньої освіти і фізичної культури» з позиції формування проектної компетентності майбутніх фахівців освітньо-професійного рівня магістр середньої освіти (Фізична культура).

Метою освітнього компоненту є оволодіння майбутніми

фахівцями системою сучасної інноваційної діяльності для ефективного вирішення професійних завдань.

Ставимо перед учасниками освітнього процесу завдання з формування у уяви про зміст інноваційної діяльності у системі освіти України; ознайомлення з сучасними освітніми інноваційними проектами всеукраїнського рівня; всебічного вивчення змісту проектів у галузі Фізична культура та спорт; формування вмінь планувати, організовувати, реалізовувати і впроваджувати експериментальні програми та проекти в професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни майбутній фахівець повинен знати: особливості реалізації освітньої інноваційної діяльності в освіті, фізичній культурі та спорті; різновиди інноваційних технологій в системі фізичної культури та спорті; теоретико-методологічні засади проектування, як концепції інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти; нові підходи до формування теоретичних знань з фізичної культури; сучасні підходи до організації шкіл здоров'я; зміст сучасних проектних педагогічних технологій.

Підготовлений фахівець повинен вміти: формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінювати їх спроможність; визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності; володіти сучасними методами і технологіями навчання для забезпечення у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі; описувати методику розробки освітніх проектів, пояснювати зміст та призначення їх етапів, аналізувати спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозувати очікувані результати.

Формування проектних компетентностей відбувається протягом трьох змістових модулів: сучасні технології в освіті; інноваційні проекти в освіті; інноваційні проекти в фізичній культурі та спорті.

Спершу майбутнім фахівцям пропонується всебічно вивчити традиції та інновації в педагогічній сфері; передумови запровадження інноваційних технологій у процес фізичного виховання закладів освіти; проекти як спосіб реалізації інноваційної діяльності фахівця галузі Фізична культура у різних напрямках його роботи.

Теоретичне підґрунтя проектної роботи підсилюється прикладами реалізації проектів в освіті, фізичній культурі та спорті, які реалізуються в нашій державі сьогодні. Студентам пропонується аналіз змісту освітніх проектів «Професійна орієнтація у Новій українській школі», «Нова українська школа» (базова освіта), науково-педагогічний проєкт «Інтелект України» та «STEM – освіта» [3; 4; 8; 11]. Проектна діяльність в сфері фізичної культури представлена на прикладі проектів: «Вальдорфська школа в Україні», «Модель здорової школи», соціального проекту Президента України і Міністерства молоді та спорту України «Активні парки – локації здорової України» [5; 6; 7] .

У процесі занять майбутніх фахівців спрямовували на реалізацію проектної діяльності у двох напрямках. Перший передбачав участь вчителів-викладачів у діючих проєктах. На прикладі діючого проєкту для вчителів фізичної культури «Нова фізична культура» вивчалася комплексна програма для вчителів фізичної культури, спрямована на розвиток їхніх педагогічних навичок з метою підвищення зацікавленості учнів до уроків фізичної культури.

Завданням програми є мотивувати педагогів вдосконалюватися та покращувати освітній процес за допомогою сучасних інструментів. Для цього організатори проєкту пропонують онлайн-курси для вчителів фізичної культури, де активно навчають педагогів 60 модулів фізичної культури, аби допомогти змінити підхід до викладання на більш сучасний. Завдяки онлайн-курсам вчителі фізкультури по всій Україні можуть підвищити свою кваліфікацію та урізноманітнити уроки. Онлайн-конференції «Інновації тіловиховання» покликані розповісти про нові та сучасні методики для вчителів,

познайомити їх з міжнародним досвідом, почути про тренди від фахівців. Спільнота для вчителів-новаторів у Facebook покликана об'єднати вчителів фізичної культури, тренерів та освітян, де вони обмінюються досвідом, отримують мотивацію, цікаві ідеї у форматі регулярного безплатного та корисного контенту. Вчителі та тренери обмінюються досвідом, отримують мотивацію, цікаві ідеї у форматі регулярного безплатного та корисного контенту.

Навчання амбасадорів передбачає формування спільноти трендсетерів фізичної культури, для яких організовує навчання за програмою «Нова фізична культура» у кожній громаді області. Спочатку організаторами проводиться обласний активний форум, де визначають опорну школу фонду та активних вчителів, які впроваджують інноваційні програми. Вони стають амбасадорами проекту, і впродовж 4-5 тижнів проходять навчання. Підготовлені амбасадори фізичної культури надалі навчають вчителів у своїх громадах [13].

Другим напрямом є організація різноманітних проєктів у майбутній професійній діяльності. Для цього важливим було озброїти магістрантів основними кроками організації та реалізації проєктної діяльності. На прикладі навчальних, фізкультурно-оздоровчих проєктів визначено схему їх розробки та впровадження в процес фізичного виховання школярів різного віку.

Для визначення рівня засвоєння знань студентам пропонувалися наступні контрольні завдання:

1. Розробка словника дефініцій курсу.
2. Характеристика традиційних та інноваційних технологій у процесі фізичного виховання закладів освіти в процесі організації круглого столу. Пропонувалася дискусія «За і проти – традиції чи інновації».
3. Представлення моделі сучасного фахівця фізичної культури, який здійснює проєктну діяльність.
4. Розкриття особливостей змісту діючих освітніх проєктів, за бажанням.
5. Презентація власного міні-проєкту з фізичної культури, за вибором (оздоровчий, рекреаційний, для розвитку професійно-важливих якостей).

Методами організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності в процесі занять є:

1) за джерелом інформації – словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари-консультації, пояснення, обговорення, бесіда.

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів; виконання індивідуальних контрольних-творчих проєктів.

Висновки. Зміст навчальної дисципліни «Інноваційні проєкти у сфері середньої освіти і фізичної культури» є важливим кроком для ефективної організації нововведень майбутніми фахівцями фізичної культури у закладах освіти. Решта залежатиме від розвитку їх творчого потенціалу, професійної компетентності всього педагогічного колективу до роботи в умовах пошуку, створенні науково-методичної та матеріально-технічної підтримки інноваційних змін керівництвом навчальних закладів.

Список літератури.

1. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту Електронний ресурс «Про реформування фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України» від 11.11. 2008/№ 13/1 - 2, 10, 11/1. 5 с. <http://www.gov.ua/main.php>

2. Інститут модернізації змісту освіти. Інноваційний освітній проєкт всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» [https://imzo.gov.ua/innovatsiynyy-osvitniy-proiekt-vseukrains-koho-rivnia-za-temoiurozroblennia-i-vprovadzhennia-navchal-no-metodychno-](https://imzo.gov.ua/innovatsiynyy-osvitniy-proiekt-vseukrains-koho-rivnia-za-temoiurozroblennia-i-vprovadzhennia-navchal-no-metodychno)

zabezpechennia-dlia-zakladiv-zahalnoi-seredn-oi-osvity-v-umovakh-realizatsii-derz/

3. Проєкт «Професійна орієнтація у Новій українській школі». <https://www.kariera.in.ua/>

4. Проєкт «STEM – освіта». <https://stemosvita.com.ua/>

5. Проєкт «Вальдорфська школа в Україні». <https://imzo.gov.ua/osvitni-proekti/>

6. Проєкт «Модель здорової школи». <https://actforhealth.in.ua/>

7. Соціальний проєкт Президента України і Міністерства молоді та спорту України «Активні парки – локації здорової України» <https://ap.sportforall.gov.ua/>

8. Сайт Міністерства науки і освіти України «Нова Українська школа». <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

9. Сайт Міністерства науки і освіти України «Державні стандарти». <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

10. Концепція «Нової Української школи». Ухвалено МОН 27/10/2016. 34с. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>

11. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с.

12. Робоча програма «Інноваційні проєкти у сфері середньої освіти і фізичної культури» для магістрантів спеціальності: 014.11 Середня освіта (Фізична культура) / Розробник І.О. Ангелюк. ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2023. 16 с.

13. Нова фізична культура. <https://biloruska.foundation/nova-fizichna-kultura/>